

Sommerfugle i de danske Grænseegne i Sønderjylland.

II. Gallehus Skov ved Møgeltønder.

AF

J. G. Worm Hansen.

I Ent. Medd. XVIII 1934 p. 497—502 har jeg omtalt mine Indsamlinger af Insekter i første Halvdel af August 1933 ved Frøslev, V for Padborg, og af Fortegnelsen over fundne Sommerfugle fremgaar det, at adskillige Arter blev taget som Larver. Nogle af disse præparerede jeg til Museets Samling, andre forsøgte jeg at klække, og enkelte af Klækningerne kan maaske paaregne nogen Interesse. De overvintrende Pupper hensatte jeg — i en mindre Trækasse, halvfylt med svagt fugtet Jord og forsynet med et Laag af flettet Staaltraad — i et koldt Rum i ca. 3 Maaneder. Omkring 1. Febr. anbragte jeg Trækassen i et opvarmet Værelse, og allerede i Slutningen af samme Maaned begyndte de første Imagines at fremkomme — et Forhold der er velkendt af Lepidopterologer. Som sædvanligt paavirkede den kunstige Varme kun visse Individers Fremkomst, medens andre Individier af samme Art fremkom ved Dyrets normale Flyvetid, nogle endog senere. *Papilio machaon* L. fremkom $27/2$, $8/3$, $14/5$, $26/5$ og $28/5$. Et enkelt Stykke, klækket $27/2$, gav en ejendommelig Aberration med fremtrædende sorte Tegninger, graat bestøvede Halvmaanepletter paa begge Vingepar og meget korte Haler. *Sphinx pinastri* L. fremkom $4/3$. *Deilephila galii* Rott.: $11/4$ ♀, $28/4$ ♂, $1/5$ ♂, $8/5$ ♀, $24/5$ ♀, $1/6$ ♂ og $3/7$ ♀. *D. elpenor* L.: $23/3$. *D. porcellus* L.: saa sent som $17/7$; i det Fri begynder Flyvetiden i Maj. *Saturnia pavonia* L.: $23/2$. *Cucullia asteris* Schiff.: $12/4$, $16/4$. *Spilosoma urticae* Esp.: $18/3$.

Med fornyet Støtte af Japetus Steenstrups Legat rejste jeg i August 1934 atter til de danske Grænseegne i Sønderjylland,

men denne Gang forlagde jeg Virksomheden til Landsdelens vestlige Del, til Gallehus Skov ved Møgeltonder.

Gallehus Skov, som dækker et Areal af 112 ha, er ikke nogen Naturskov. Arealet var oprindeligt Agerland, hvoraf en mindre Del i 1808 blev tilplantet med Naaetræ. Forsaavidt er en lille Granplantage Grundlaget for Skoven, men den egentlige Skovbeplantning fandt Sted mange Aar senere, nemlig i Tiden 1880—96. Til en Begyndelse blev der plantet Løvtræ: Eg, Bøg, Birk, El m. v., som nu danner Skovens ældste Del; senere — særlig ved Udvidelsen mod Nord — plantedes Naaetræ. Skoven gør Indtryk af at være temmelig fugtig, men Fugtigheden skyldes Regnvandet, som kun langsomt trænger ned i Undergrunden (Mergel). Eggen er — desværre for en Entomolog — blottet for Moser. Ved Skovens Nordspids og i den sydøstlige Del findes mindre, meget tiltalende Lyngarealer; et smukt Parti danner en lille lavvandet Skovdam, omgivet af Lyng, Pors og Fyr.

Jeg tilbragte ca. 14 Dage, fra 29. Juli til 11. August, i Gallehus Skov, og jeg boede fortræffeligt i Skovfogedboligen. Min Vært, Skovfoged Kusch, var meget interesseret i min Virksomhed. Ofte fulgte Hr. Kusch mig paa Sukkerloknings-Ekskursionerne til sent paa Aftenen, og adskillige Gange gik Turene til fjernere liggende Egne i Skovfogdens Automobil: til Rudebøl, Højer Sluse, Lovrup Plantage og Draved Skov ved Løgumkloster.

Meget interesseret var ogsaa Hr. Seminarieelev Kr. Østergaard fra Tønder, der næsten daglig deltog i Ekskursionerne.

Ligesom ved Froslev samlede jeg Insekter af alle Ordner, og Resultatet blev ca. 500 Arter i henimod 1700 Individuer. Jeg fandt adskillige gode Ting i Gallehus Skov, af Sommerfugle *Polygonia c. album*, *Lycaena alcon*, *Acronycta cuspis* ab. *suffusa*, *Hadena versicolor*, *Calymnia pyralina* (ny for Jylland), *Ennomos autumnaria* m. v., Humlebien *Bombus hypnorum* L., Guldsmeden *Aeschna squamata* Müll., Tægen *Carpocoris purpuripennis* De Geer, i Draved Skov paany Cikaden *Lepyronia coleoptrata* L.; men jeg maa bemærke, at det indsamlede Materiale af andre Ordner end Storsommerfugle og Bier endnu ikke er bearbejdet. Af Storsommerfugle fandtes de i det følgende opførte 165 Arter; hvor intet andet er anført, er Lokaliteten Gallehus Skov eller dens nærmeste Omegn. I Fortegnelsen er Arterne ordnet efter Kløcker i „Danmarks Fauna“.

Pieris brassicae L.

P. rapae L.

P. napi L.

Gonepteryx rhamni L.

Pyrameis atalanta L. Larver i Antal. Nogle Imagines mod Slutningen af mit Ophold i Gallehus.

Vanessa io L.

V. urticae L.

Polygonia c album L. Et frisk Eksemplar paa Stammen af en *Cossus*-angreben Birk (i Selskab med *Pyrameis atalanta*) den 10. Aug. Dyret undslap, kom igen nogen Tid efter, men undslap atter for ikke mere at vise sig. Den 11. Aug. om Form. besøgte jeg Birketræet, men da var alt vaadt efter Regn, og der var ingen Dagsommerfugle fremme. Ved Middagstid rejste jeg fra Gallehus. Fra Sønderborg sendte jeg et Kort til Hr. Østergaard, hvori jeg bad ham se efter *c album* paa Birketræet, og allerede den 13. modtog jeg prompte Dyret i Kbh. Sommerfuglen havde siddet paa Birken, og Hr. Østergaard saa kun det ene Eksemplar, sikkert det samme, som jeg saa den 10. Aug.

Argynnis selene Schiff. Nogle Eks. af 2. Kuld ved Skovdammen.

A. lathonia L.

A. paphia L. I Antal, mest afføjne Eks.

Satyrus semele L.

Pararge megaera L.

Aphantopus hyperanthus L.

Epinephele jurtina L.

Coenonympha pamphilus L.

Chrysophanus phlaeas L.

Lycaena alcon F. Et Eks. 30. Juli ved Lyngén i Skovens Nordspids. Paa Stedet voksede Ensian, Larvens Næringsplante.

L. icarus Rott.

Adopaea thaumas Hfn.

Augiades sylvanus Esp. Et enkelt Eks. 30. Juli.

Smerinthus populi L. Larver paa glatbladede Pile.

S. ocellata L. Larver paa Graapil.

Sphinx pinastri L. 2 ganske smaa og 1 fuldvoksen Larve paa Fyr ved Skovdammen 5. Aug. Den sidste var „stukken“.

Deilephila elpenor L. En fuldvoksen Larve ved Vidaaen nær Rudebøl.

Cerura furcula L. En Larve paa Pil.

Dicranura vinula L. Fuldvoksne Larver paa glatbladet Pil.¹⁾

Notodonta ziczac L. Larver paa Asp.

N. dromedarius L. Larver paa El.

Lophopteryx camelina L. Larver paa Eg. En Hun af 2. Kuld 9. Aug.

¹⁾ 3 Stk. klækket i Marts—April 1935.

- Phalera bucephala* L. Larver paa Pil.
Pygaera curtula L. En Larve paa Asp.
P. pigra Hfn. Flere Larver samt en enkelt Imago paa Asp.
Orgyia antiqua L. Larver.
Dasychira pudibunda L. Smaa til halvvoxsne Larver.
Porthesia similis Fuessl. Nogle Imagines.
Lymantria monacha L. 1 ♀ paa en Granstamme, 1 ♂, ab.
eremita O., sværmende ved Aften.
Lasiocampa quercus L. Saavel ♂ som ♀ sværmende i
 Lyngen om Dagen.
Drepana curvatula Bkh. Larver paa El. 1 Stk. klækket
 9. Marts 1935.
Demas coryli L. Larver paa Eg.
Acronycta leporina L. Larve.
A. megacephala F. Paa Sukkerlokning.
A. tridens Schiff. Larve.
A. cuspis Hb. 4 Larver paa El. Imagines, 2. Kuld, af og
 til paa Sukkerlokning. De var ret sky og undslap ofte. Jeg tog
 tre Stk., som alle tilhører den i Nordtyskland forekommende
 mørke Form, ab. *suffusa* (Spuler).¹⁾
A. menyanthidis View. Enkeltvis paa Sukkerlokning, 2. Kuld.
A. runcicis L. Flere Eks. paa Sukkerlokning, 2. Kuld.
Craniophora ligustri F. 3 Eks. paa Sukkerlokning, 2. Kuld.
Agrotis subrosea Sph. 5 Stk. paa Sukkerlokning i Draved
 Skov 8. Aug.
A. janthina Esp. 1 Stk. paa Sukkerlokning ved Skovdammen.
A. fimbria L. 1 Stk. paa Sukkerlokning.
A. augur F. Ligeledes.
A. pronuba L. Talrig.
A. comes Hb. I Antal; 1 Stk. mangler den sorte Midtplet
 paa Bagvingerne, ab. *connuba* Hb.
A. triangulum Hfn.
A. baja F. Hyppig; ab. *grisea* Tutt enkeltvis.
A. e nigrum L. 2. Kuld.
A. xanthographa F.
A. umbrosa Hb.
A. rubi View. 2. Kuld, i Antal.
A. dahlia Hb. 1 Eks.
A. brunnea F. Affløjne Eks.
A. nigricans L. I Antal.
A. tritici L.
A. ypsilon Rott. Hyppig.

1) Første Klækning, 19. April 1935, gav en normalfarvet Hun.

- A. segetum Schiff.
 A. vestigialis Rott. 2 Eks.
 A. occulta L.
 Charaeas graminis L. Draved Skov.
 Mamestra brassicae L.
 M. oleracea L.
 M. dissimilis Knoch.
 M. trifolii Rott.
 Dianthoecia cucubali Fuessl. Flere Eks., 2. Kuld.
 Bombycia viminalis F. Enkeltvis paa Sukkerlokning.
 Celaena matura Hfn. Lovrup Plantage.
 Hadena literosa Hw. I Antal.
 H. versicolor Borkh. 1 Stk. paa Sukkerlokning 31. Juli.
 (Se N. L. Wolff's Omtale af denne „nye“ Art i Ent. Medd.
 XIX 1935 p. 175).
 H. latruncula Hb.
 H. bicoloria Vill.
 H. monoglypha Hfn. Hyppig. Aberrationen *infuscata* White
 i enkelte Eks.
 H. abjecta Hb. I Antal i flere Aberrationer, bl. a. 2 Stk.
 af ab. *oblonga* Hw.
 H. scolopacina Esp. Mest affløjne Eks.
 H. secalis L. Talrig.
 Trachea atriplicis L. I Antal.
 Euplexia lucipara L. Kætset halvvoxsne Larver. Imago
 7. Aug., affløjjet.
 Brotolomia meticulosa L. Imago 3. Aug. En fuldvoksen
 Larve (klart grøn, med lysere Sidestribe) paa Pors, klækket 28. Aug.
 Naenia typica L.
 Helotropha leucostigma Hb. Hyppig, meget varierende.
 Hydroecia paludis Tutt.
 H. lucens Fr. Draved Skov.
 H. micacea Esp.
 Leucania impura Hb.
 L. pallens L.
 L. conigera F.
 L. lithargyrea Esp.
 Amphipyra tragopoginis L.
 A. perflua F. 3 Stk. paa Sukkerlokning i Draved Skov
 8. Aug.
 Calymnia pyralina View. 1 Stk. paa Sukkerlokning nær
 Skovdammen 31. Juli.
 C. trapezina L.

- Dyschorista suspecta* Hb. Flere Eks. i Draved Skov.
Xanthia fulvago L.
Anarta myrtilli L. Larven alm. paa Lyng. Imagines 30. Juli og 6. Aug.
Rivula sericealis Sc. Larven kætset, klækket 23. Aug. Imago alm.
Scoliopteryx libatrix L.
Abrostola tripartita Hfn. Larver paa Nælder. 2 Stk. klækket i Marts 1935.
Plusia festucae L. Kætsede Larver, klækket 16. og 18. Aug.
P. gamma L. Larver paa Nælder, klækket 17. og 24. Aug. Imago sværmende i Lyngen.
Euclidia mi Cl. Larven alm.
Zanclognatha tarsipennalis Tr. Nogle Stk. paa Sukkerlokning.
Hypena proboscidalis L.
Habrosyne derasa L. Paa Sukkerlokning 31. Juli.
Thyatira batis L. Paa Sukkerlokning 31. Juli og 6. Aug. Larver paa Hindbær.
Cymatophora or F. Nogle Stk. paa Sukkerlokning.
C. duplaris L. Ligeledes. Larver paa El.
Nemoria viridata L. Larver paa Lyng.
Thalera lactearia L. Larver paa Birk.
Acidalia dimidiata Hfn.
A. bisetata Hfn.
A. aversata L.
A. immutata L.
Timandra amata L. Imago hyppig.
Ortholitha plumbaria F.
O. limitata Sc.
Eucosmia undulata L. Nogle affløjne Stk. i Aug.
Lygris testata L.
Larentia ocellata L. Draved Skov.
L. bicolorata Hfn. Larver paa El. 1 Stk. klækket 21. Aug. Imagines af og til.
L. ferrugata Cl.
L. sociata Bkh.
L. immanata Hw.
L. obliterated Hfn. Larver paa El.
L. bilineata L.
L. autumnalis Strøm. Larver paa El.
L. silaceata Hb.
Tephroclystia oblongata Thnbg. Larver.
T. satyrata Hb. 1 Larve, klækket 17. April 1935.

- T. pygmaeata Hb. 1 Imago ved Skovdammen.
 T. callunae Spr. Larver paa Lyng.
 Abraxas grossulariata L.
 A. marginata L.
 Bapta temerata Hb. Larver paa Tjørn. 1 Stk. klækket
 22. Marts 1935.
 Deilinia pusaria L.
 D. exanthemata Sc.
 Ellopia prosapiaria L. ab. *prasinaria* Hb. 1 Stk. i Lovrup
 Plantage 30. Juli.
 Ennomos autumnaria Wernb. En fuldvoksen Larve paa Eg
 5. Aug. Den forpuppede sig et Par Dage efter, og Imago, en
 stor smuk Hun, fremkom 31. Aug. Et af mine bedste Fund i
 Gallehus Skov; Museet havde intet dansk Eks. af Arten.
 Selenia bilunaria Esp. (Sommergenerationen *juliaria* Hw.).
 En Han 31. Juli.
 Gonodontis bidentata Cl. Larver.
 Eurymene dolabraria L. Larve.
 Semiothisa notata L. 1 Stk. i Lovrup Plantage 30. Juli.
 Amphidasis betularia L. Smaa Larver.
 Boarmia repandata L. En Hun paa Sukkerlokning 29. Juli.
 Ematurga atomaria L. Alm., sværmende i Lyngen.
 Phasiane petraria Hb. Ved Tønder i Foraaret 1934 (Kr.
 Østergaard).
 Nola confusalis H. S. Larver paa Eg.
 Earias chlorana L. Larver paa Pil. 1 Stk. klækket 23. Marts
 1935.
 Hylophila prasinana L. Larver.
 Spilosoma lubricipeda Esp. Larver.
 S. urticae Esp. Larve.
 Arctia caja L. Spæd Larve.
 Cybosia mesomella L.
 Gnophria rubricollis L. Larver.
 Zygæna lonicerae Scheven. Affløjne.
 Z. filipendulae L. Ligeledes affløjne.
 Cossus cossus L. Den under *Polygonia c album* omtalte
 Birk var angreben af *Cossus*. Jeg saa ikke Dyret, men Prøver
 af den syge Bark, som jeg tog med til København, bekræftede
 min Opfattelse.
 Hepialus sylvina L.
 København, d. 20. April 1935.